

לילם

עלוך קבוץ סעד

פרשת וישב

תקופות השנה

הרוח נושבת בחריגים
ורוחות בשמים נפוגים,
וחולפים מועדים וחגים.

אובד האילן בקרה את עליו,
וענן מצמח שערו ותלתליו
והזר שהוצק בו נחבא בשוליו.

זוחלים ועולים מן הארץ מחשכים
והופכים הנהרות עזים ועמקים
ושמונת הנרות במנוחה נדלקים.

והאור לא נמצא אלא טפה מזהירה
ואין חם עוד בארץ וזלתי בבצרה
ואין זר מתאבד וזלת במנוחה.

קוץ וחרף, אביב וסתו
מי נהרות והים הרחב
והרים וערות ושיחים ופרחים,
וגופי עשבים ירקים ולחים,
והאור הנודד כנסיד מאהב,
וצנת הכסף וחם הזהב.
סובבים והולכים בגלגל השנה,
שטים ועוברים בתקופות השנה
ואתה עמדם בתקופות השנה.

והרוח נושבת בחריגים
ורוחות בשמים נפוגים
וחולפים מועדים וחגים.

והתכלת השקטה צחה מחלב
והאור מתענג על מעלליו
והכסף הקר נהפך לזהב.

ואדמת הגבעה כנחשת אדמה
וענפי האילן אדמים בתמה
וכרב תאנה שואפים את חמה.

וקני-סוף ברוח נעים ושורקים
ועלי העצים עגלים וירקים
ומי נהרות מרעידים ומפכים.

לילם רבקה וקוביא
ממק
"זאבגה גמלא היצחק"

שעור פרשת שבוע: שפרה אסולין

שבת		ימי החול	
הדלקת נרות	16.18	זמן תפילין /טלית	5.30
מנחה א' 14.00	ב' 16.25	סוף זמן ק"ש	8.54
ערבית ושיעור		שקיעה	16.38
שחרית א'	6.45	מנחה א' (בחז"א)	12.45
שחרית ב'	8.30		
קידוש	11.30	מנחה וערבית	16.25
מנחה 12.30, 13.30, 16.10		צאת הכוכבים	16.56
לימוד 'דור לדור'	16.45	ערבית	20.10
צאת השבת	17.14	שחרית נוער	7.30

אחות תורנית השבת - חגית קאופמן

שבת
שלום

הכל ניתן לתיקון

פרשת "ויש"א

מעשיהן של הדמויות המרכזיות המופיעות בפרשה אינם מחמיאים במיוחד, ומעוררים ביקורת בתוך הכתובים, ועוד יותר ע"י חז"ל.

יעקב אבינו מעדיף בצורה בולטת את יוסף על-פני אחיו וגורם לקנאה.

יוסף מביא דיבה רעה על אחיו וחולם חלומות התנשאות הגורמים לשנאה. אחי יוסף חורשים מזימות להכותו, מתנכלים להרגו, ולבסוף מוכרים אותו. יהודה, דמות דומיננטית בפרשה, נושא לאישה את שוע, בת איש כנעני, שעל המעשה הזה אומר המדרש הגדול:

"...מה שפסל הכלב אכל הארי. כך עשיו, פסל את בנות כנען שהיו רעות בעיני יצחק אביו (כח' ח' ט'), בא יהודה ולקח מהן".

גם הסיפור על יהודה ותמר, שהתורה מקדישה לו כ-20 פסוקים, מעורר תמיהות רבות. מדוע, למשל, היתה צריכה תמר להעלות על דעתה שיהודה, בנו של יעקב, בדרכו לגזוז את צאנו, יטה מדרכו וילך אל פרוצה? האם זו היתה הנורמה המקובלת? מדוע לא חשבה שחמיה, אם יש לו קצת זמן, ייכנס לבית המדרש של שם, ללמוד הלכות הקשורות לגזו הצאן או ללמוד כמה דפים ממסכת יבמות ולהציץ ב'שולחן ערוך' עוסק בנושא זה? ושוב, יוסף בבית שר הטבחים לא חושב כלל לשלוח מסר לאביו שהוא חי, ומעדיף, כדברי רש"י, לסלסל בשערו ולהתייפות.

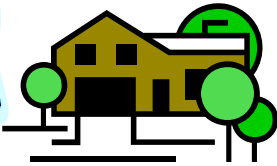
ואנו עומדים ותוהים על מקבץ הסיפורים בפרשה שלמה שאינה מלמדת זכות על עושיה.

נראה לי, שהתורה באה ללמד אותנו כלל חשוב בחיי כל יהודי. אין חסינות מפני חטא. כל אדם יכול לשגות, כל אדם יכול לחטוא, שכן מרחב החטאים גדול והמגוון הוא רב, אך אין זה סוף העולם, חייבים להמשיך את החיים כי תמיד ניתן לתקן, תמיד אפשר להשתנות.

יעקב, שהעדיף את יוסף, משווה אותו בהמשך לשמעון, כשהוא אומר "יוסף איננו ושמעון איננו..." (מב', לו'). יוסף שהיה יפה, זהיר בהתנהגותו כלפי אישה. יהודה, שהתנצל כבר בפני תמר לוקח מנהיגות, ולדעת יעקב, עיני האחים צריכות להיות נשואות אליו: "יהודה אתה יודוך אחיך....". התנהגותו חייבת לשמש דוגמא, כי כן "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו".

רש"י אומר בתחילת הפרשה "רצה יעקב לישב בשלוה". בא הכתוב ומלמד אותנו – אין מקום לשבת בשלוה. יש להתמודד עם תופעות העבר, צריך להתקדם תוך לימוד מהנסיון ולשאוף לחיים טובים ונכונים יותר.

פיטא אהרונ'!

בשבת שעברה ערכה תנועת הקיבוץ הדתי המיועד לרבני הקיבוצים בקיבוץ שלוחות. מדווח נציג הקבה"ד:

רבני הקיבוץ הדתי התכנסו לדיון על נושאים מגוונים המונחים על שולחנם של רבני הקיבוצים. במפגש השתתפו גם חברי המזכירות הפעילה של הקיבוץ הדתי, שחלק מהותי בעבודתם הציבורית נוגע בתחומי עיסוקם של הרבנים. המושב הראשון שנערך במסגרת המפגש, יוחד לנושא: **"המחיר הציבורי של בעל תפקיד בקהילה – המחיר ומנגנוני הגנה"**, ונטלו בו חלק גם רבנים וגם בעלי תפקידים במזכירות התנועה. במהלך הדיון הועלו הקשיים שיש לרב בעבודתו בקהילה קטנה ואינטימית, והועלו רעיונות מגוונים של דרכי התמודדות עם אותן בעיות. בהמשך נערך דיון בהשתתפות צעירים מהקיבוץ, על הנושא: **"מעורבות הצעירים בחיי הקהילה במצב של מציאות משתנה"**. הדיון התמקד בשאלות כיצד ניתן לרתום את הצעירים המבקשים לגור בקיבוץ לפעילות חברתית-תורנית, וכיצד לסייע לנקלטים בקיבוץ להתמודד עם צורת החיים השיתופית.

במושב מיוחד העבירו הרבנים אחד לשני יוזמות חדשות שהנהיגו בקיבוצם, והכל רוכז ל**"בנק רעיונות"** המסייע לרב בעבודתו. במקביל התכנסו נשות הרבנים וחברי המזכירות למושב מיוחד עם השופטת **עיריה מרדכי**, תושבת הקיבוץ, אשר שוחחה עמן על הנושא: **"הרהורים על משפט, מדע ומשפחה"**. במהלך השבת העבירו רבנים שונים שיעורים לקהל מגוון בקיבוץ. 25 משפחות, רבנים ופעילים שהתארחו בקיבוץ, יצרו אווירה ייחודית, שיש לה השפעה לטווח ארוך על חיי הקהילה.

ביום שישי התקיים יריד מכירה בחד"א, בעיקר מתוצרת היזמויות המקומיות בסעד. החברים נהנו ממראה עיניהם וקנו מתנות. יריד זה נתן את האות לעוד שלל מכירות – מנעליים ועד כיסויים לכריות - שהתקיימו השבוע לקראת חג החנוכה המתקרב.

הבנקים כיכבו השבוע בלוי"ז של כל חבר ותושב, עת נקראנו לפתוח חשבון ולקבל כרטיס אשראי כאחינו שבעיר. אכן, שינוי משמעותי מאורחות החיים להן התרגלנו ב – 63 שנות הקיבוץ.

ביום שני השבוע התקיימה הרצאה מפי ליאור גל כהן, מרצה ומנחת קבוצות בנושא בניית תרבות למניעת אלימות והטרדות מיניות, להורי הילדים מלידה ועד צבא. מדווח צוות תלם:

"ליאור הדגישה בדבריה את שכיחות התופעה, את כלליותה בכל גווי החברה בישראל ואת שלל הדעות הקדומות הנלוות לתופעה זו. לדוגמא, במקרה של ילדים, אומרים להם "אל תלכו בחושך" אבל זה קורה בכל שעות היום, או "אל תלכו עם זרים" אבל זה קורה עם אנשים מוכרים, להזהר ממקומות זרים, אבל לרוב זה קורה בבית. בנוסף, ליאור הבהירה שהרצאה זו היא שיחת הקדמה בה מבררים המשתתפים איך מתייחסים לאלימות מינית וכיצד מדברים עליה לפני שמשוחחים עם הילדים. זוהי פתיחה לסדרה של סדנאות להורים בנושא זה, שתתקיימנה לאחר חג החנוכה בהנחייתה של ליאור. בנוסף,תתקיימנה שיחות וסדנאות לכל הילדים בגילאים השונים, צוותי חינוך בגיל הרך ובחברת הילדים, חומ"ש, סטודנטים, שכירים, מנהלי ענפים ושאר חברי ותושבי הקהילה. תוכנית מפורטת תפורסם בהקדם".

חגול הכרצ'ין:

כצעד נוסף בהפיכתנו לחלק אורגני מהקיבוץ יצאנו, חברי הגרעין, לסיור ב"מעוז מול עזה". בהדרכתו המרתקת של בני גינזברג, שמענו על ראשית ימיו של הקיבוץ, התרגשנו מסיפורי הגבורה הרבים וכמובן שניסינו למצוא פנים מוכרות בתמונות הישנות. נהנינו מלמידת הידע על התקופה ועל האזור של הקיבוץ, ואף יותר מכך נהנינו מאנקדוטות מימים עברו (הידעתם כי הבריכה נבנתה בעזרת תרומה של 3 ימי חופש של כל חבר?). הרגשנו שהסיור גרם לחיבור

שלנו לכל "שרשרת הגרעינים" שהקימה וחזקה את הקיבוץ במהלך השנים. לא נותר לנו אלא לקנא בתקופה בה "לא היה כלום אבל בעצם היה הכל" ("הביתה", אסף ענברי, שם, שם), ולקוות שאפילו מעט מרוח העשייה והמסירות שליוותה את הקמת הקיבוץ, תדבק גם בנו.

אם אנו עוסקים בשרשרת הגרעינים שהקימה וחזקה את הקיבוץ במהלך השנים, נזכיר כאן את חברנו מרדכי תמיר ז"ל, שהגיע לסעד בגרעין נח"ל, וביום רביעי השבוע מלאו 11 חודשים ללכתו. בטקס גילוי המצבה דיברה רכטי – בין השאר - על ילדותו של תמיר בירושלים על התייתמותו בגיל צעיר ועל הקשר המיוחד שהיה לו עם אחיו אליהו, על תמיר איש הספר, החכם ומבין מדעתו, ועל התקופה האחרונה של מחלתו בה התקבצו מרים והילדים וטיפלו בו במסירות ובאהבה שעטפה את הבית כולו. כחלק מהאזכרה, הרצה יענקוש זיוון על גידול הגזר בסעד, ענף שתמיר היה קשור אליו מאד, ועבד בו שנים רבות. יהי זכרו ברוך.

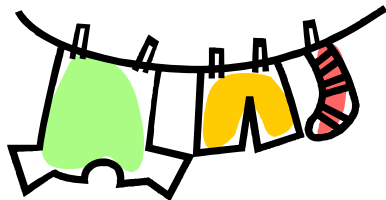
הודעות:

נמאס לכם לראות את האגרטל מעלה כבר שנים אבק? הילדים גדלו וכבר אין מה לעשות עם המשחקים: לנו יש פתרון! נמכור את הפריטים ביריד הצדקה בחנוכה, ואת התמורה ניתן לצדקה. כל המעוניין למסור פריטים, נא להשאירם מחוץ לדלת הבית עם פתק "ליריד צדקה", בימים רביעי וחמישי הקרובים: 1.12.10, 2.12.10 כ"ד - כ"ה כסלו, ואנו ילדי הבית הכולל והמפ"ל נעבור לקחת אותם. בתודה מראש!

יריד הצדקה המסורתי של חברת הילדים יתקיים אי"ה ביום רביעי נר שמיני של חנוכה, א' טבת (8 דצמבר) בין השעות 17:30 - 19:30.

אחכים אלאכט, 13ות החינוך

*****

לציבור המשתמשים בשרותי המכבסה,

מנהל המכבסה הודיע שהחל מ 01.12.10 יעלו תעריפי הכביסה,

ויהיו החל מתאריך זה 5,00 ש"ח לק"ג כביסה (במקום 4,80 ש"ח).

לאה האפרין - 1. שרותים

*****

הודעות 1. דת:

* השיעור של הרב ארי בליל שבת יארך כעשרים וחמש דקות, ובינתיים בשבתות החורף לא יהיה שיעור אחרי הצהריים.

* הדלקת נרות חנוכה החל מאור ליום ה' – עם השקיעה לפני ערבית.

* תפלת ערבית נוספת תתקיים כרגיל בשעה 20.10

יהודה אל עמי כבר לא בסעד

יהודה אל עמי כבר לא בסעד...

אני כותב שורות אילו בשמי ובשמה של אימא, בכאב גדול, אך בתקווה כי יעוררו לחשיבה נוספת באשר לעתיד.

בראשית דברי אני מבקש לומר כי יש בפי רק הערכה ותודה ליונה, לדרורה ולכל צוות "בית שקמה", לחגית, לד"ר אייזיק ולמערכת הסיעודית והרפואית בסעד, על כל שעשו בכבוד, במסירות ובאהבה לאבא בשנים האחרונות. השיח שלנו כמשפחה עימם במהלך הדרך הארוכה של הטיפול באבא, ובכל הנוגע להחלטות שהיה עלינו לקבל, היה מכובד וראוי, ונעשה באוזן כרויה, בנפש חפצה, ובלב מבין.

"הדרך ארכה עד מאד – אמר הגבר, ישב הזקן לנוח בצד הדרך" [ל. גולדברג].

אבא, בחר בסעד בצאתו מקפריסין לפני שישים ושלוש שנה, בה בנה את ביתו, את משפחתו, את גנו ואת קהילתו... סעד על חבריה, שביליה, נופיה, ובית הכנסת שלה, הייתה בית חייו של אבא. והגם שכלו כוחותיו, בוודאי היה שמח להישאר בה עד בוא יומו האחרון. אלא שלצערנו, המערכת הסיעודית שסעד הקימה לא הייתה בנויה כדי לשאתו בערוב ימיו. סעד קבלה החלטה באשר לאופייה ויכולותיה של המערכת הסיעודית בקיבוץ, ו"בית שקמה" מלכתחילה לא נבנה כ"בית סיעודי" המסוגל לשאת גם את מי שכלו כוחות גופו או נפשו. לכל החלטה יש את מגבלותיה ומחיריה שלה, ואני מבקש בדברי אילו להסב את תשומת הלב למגבלותיה ומחיריה של המערכת הקיימת. אבא ואימא היו זקוקים למערכת תומכת יותר, שתוכל לקבל את האחריות המלאה על אבא עם ההידרדרות במצבו, ומכיוון שזו לא בנמצא, נאלצנו להעבירו למוסד סיעודי מחוץ לסעד.

חברים, ליבי מתרוגן בקרבי, כשאני רואה בשנים האחרונות את צמיחתה ושגשוגה של סעד. את הדשאים ההומים, את ביה"כ המלא, את התושבים החדשים, המשפחות הצעירות, אנשי השכונה, הגרעין וכו'... קשה לי מאד עם כך שסעד לא יכלה לממש את הבטחה הבסיסית של הקיבוץ לחבריו הוותיקים, ושבימיו האחרונים של אבא, נאלצנו להעבירו למקום אחר. והרי אפשר גם אחרת. אנו, שליוונו לפני מס' שנים את סבא חיים יעקבי ז"ל בערוב ימיו בטירת צבי, נחשפנו גם למציאות של מוסד קיבוצי מכובד, המבטיח בית בקיבוץ גם למי שכלו כוחותיו, ולוקח אחריות סיעודית מליאה. וכך גם בקיבוצים אחרים.

כך שלהוותנו, אחרי שישים ושלוש שנים, יהודה אל עמי כבר לא בסעד... וישב אליה לצערי רק בבוא יומו, בדרכו האחרונה לקו חמש. אני שב ומביע את הערכתי ותודתי לצוות הסיעודי והרפואי בקיבוץ, אך בנוסף, אני מבקש להסב את תשומת לבכם למגבלותיה ומחיריה של המערכת הקיימת. אני מאחל כמובן לכול החברים אריכות ימים ובריאות טובה, אך לא מן הנמנע להניח כי בעתיד חברים נוספים יגיעו למקומו של אבא, ואני תקווה, כי דברי יעוררו לחשיבה נוספת באשר להיערכות הנדרשת בעתיד.

ממרכה,

שייקה אל עמי

”בראשית היתה מחשבה...”

15 שנה לפטירתו של הרב משה צבי נריה זצ”ל

התקופה עליה אני מספר, היא תקופת הקמת הישיבה התיכונית. כיצד נולד הרעיון? בשנת תרצ”ט התארגנו שלושה גרעינים בארץ. הם העמידו לעצמם למטרה (עפ”י השיר שחיבר צבי קפלן) להקים ישיבה, ולאחריה גרעין תורני – שיקים קבוצה תורנית שמיוסדת על עקרונות תורה ועבודה. היתה תחושת שליחות ממש.

באותה תקופה המצב בארץ היה שתלמידים רבים עזבו את הדת, עם סיומה של מסגרת ביה”ס בסוף כיתה ח’. גדולתו של הרב (שאו נקרא רק ”נריה”), היתה להתחבר לחניכים רבים, ולהביא אותם לרעיון של הקמת ישיבת בני”ע – גם מוסד של תורה ועבודה וגם חיזוק חיי הדת שהיו חלשים באותה תקופה.

הקבוצה הראשונה קמה בכפר הרא”ה. לאחר עבודת הכנה בשטח הגיעה הקבוצה. במהלך החודש הראשון היתה עבודה בחציו הראשון של היום, ובחצי השני - לימוד תורה ופעילות חברתית. הרב נריה רצה להקים ישיבה שתעסוק רק במקצועות התורה והיהדות, בלי לימודי תיכון. הוא לא רצה שהחקלאות תהווה את המרכז במקום, אלא העמיד במרכז את לימודי הקודש וחיזוק הקשר החברתי.

התלמידים הקימו את הישיבה בכוחות עצמם. הוקם ועד חברים, שתפקידו היה להיות שותף מלא בכל תהליך ההחלטות בהקמת הישיבה. בראש הגבעה עמד המבנה החדש עם הכיפה. המגורים היו בתנאים קשים: התלמידים גרו במבנים דמויי פחונים. נריה העמיד אתגר בפני חניכיו לעלות למבנה החדש, ולהתחיל בתוכנית הלימודים, וזאת בניגוד לאנשי המזרחי, שדרשו שהישיבה תהיה ישיבה חקלאית. נריה פנה לאנשי המזרחי בבקשה להסב את המבנה לישיבת בני”ע, שכולה תהיה מושתתת על סיסמת ”תורה ועבודה” – קודם ישיבה ואח”כ עבודה.

הפעילויות החברתיות בישיבה הלהיבו את התלמידים. מונה ועד חברים שהיו לו כל הסמכויות להחלטות, כולל קבלת חניכים חדשים לישיבה.

הרב נריה, שהיה בשנות ה-20 לחייו, גר בכפר הרא”ה, לימד בישיבה, אך גם עסק בצד הארגוני, ובאיסוף תרומות להקמת הישיבות. היתה לו היכולת להלהיב חניכים בהרגשת השליחות ובעשייה, בריקודים ובשירה. עד היום שרים שירים שהוא חיבר. כשאני משקיף לאחור, אני חושב שגאוות היחידה ששידר לנו כל הזמן היתה חשובה עד מאד בגלל הסחף החילוני שהיה בתקופה זו. הרב היה מנהיג ואמן. אי-אפשר לתאר את הציונות הדתית בלעדיו. השפעתו מורגשת גם כיום, כאשר אנו מוקפים במוסדות חינוך דתיים, ובהן השיטות החינוכיות הרווחות, הממשיכים את דרכו.

משה בן-צבי

ראינה: אורלי וידס.

מזל טוב!

לגילי ויענקווש זיוון
לאסתר ואבשלום זיוון
ולכל המשפחה
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנכד-הנין
בן לתהילה ואלדד

להדסה וחנן גולן
ולכל המשפחה
מזל טוב מקרב לב
להולדת הנין
נכד לדבי ודוד גולן
בן למרים ויאיר פטרובר

ליהודית וחיים אפשטיין
ולכל המשפחה
מזל טוב לנישואי הנכדה
בתם של אילנה ויעקב אפשטיין
פדות עב”ל אהרן ברוכי

ליוכבד ואיציק ברזלי
ולכל המשפחה
מזל טוב וברכות
להולדת הנינה
נכדה ליואב ורבקה ברזלי
בת לרעיה ואורי פורט

כפי שנכתב באחד העלוניים הקודמים, אנו פותחים בזאת את פינת הזכרונות של חברי קיבוץ סעד. הפעם תוקדש הפינה לזכרונותיה של אסתר זיוון, שהשבע נולד לה בשמחה ובמזל טובה נין חדש!

כִּיָּה הִיָּה...

מאורעותיו אי קיבוץ סעד – מזכרונות אסתר זיוון

כשהגענו לארץ, קודם כל ירדנו בנמל יפו. הדבר הראשון שראיתי זה נשים עם רעלות. פעם ראשונה בחיים שראיתי את זה. בתמונות, באגדות – ידעתי, אבל כאן – זאת היתה הפעם הראשונה שממש ראיתי את זה. נשארתי ממש ככה – בפה פעור, ואמרתי: "תסתכלי עליהן!"

אחר-כך, כמובן, לא באו לקחת אותנו במונית, נסענו פשוט באוטובוס. היות והיינו אחד-עשרה חבר'ה, אז עשינו שמח באוטובוס, התחלנו לשיר! ומעניין שגם כל האוטובוס, כל הנוסעים, שרו ביחד איתנו! זה היה כמו משהו משפחתי, וזה נורא מצא חן בעיני, שככה מקבלים אותנו בארץ אנשים שלא מכירים אותנו. אחר-כך, כשהגענו למשק, היה ערב. נורא רצינו להתקלח, אבל בדיוק לא היו מים חמים במקלחת המשותפת של הפח. אז איך שלא יהיה, התקלחנו במים קרים והלכנו לחדר האוכל. אני ידעתי ש"קיבוץ זה לא פיקניק", כמו שאומרים, וידעתי שאני אגור באוהל ושהתנאים יהיו קשים, אבל כשהגענו לחדר האוכל – מהתקרה השתלשלו כמה מנורות בודדות שדלקו, השולחנות היו מעץ, גם הספסלים מעץ, הרצפה היתה מבטון, או אולי בלטות אפורות, הכל היה אפור!

זה עשה עלי רושם קשה, קשה!

יצאנו ליטול ידיים, בשביל לנגב את הידיים, המגבות היו כבר רטובות מהידיים של החברים, אז נגבנו את הידיים על הבגדים.

אחר כך ישבנו לאכול. על כל צלחת היו שתי קוביות שוקולד, יופי! מקבלים אותנו בשוקולד! אבל מה שלא ידענו אז – זה ששוקולד היה מנה! היה לחם, גבינה לבנה וחצי ביצה ושתי קוביות השוקולד היו התוספת של המנה, בכדי לקבל כך וכך קלוריות בשביל ארוחת הערב.

אנחנו היינו הגרעין השני מדרום אמריקה – אז כמובן כשבאנו התחבקנו והתנשקנו עם חברי הגרעין הראשון, הדרום אמריקאים. היינו חמש בנות ביחד ובאמת שהרגשנו טוב.

לכל אחת מאתנו היתה קערה קטנה בשביל לשטוף את הרגליים, כי ידענו שיש המון אבק. הבאנו את הקערות מחוץ לארץ, היינו שוטפות את הרגליים ואוספות את הקערות בצד, ועל יד כל מיטה היתה נשאר שולית קטנה...

לכולנו היה קשה בהתחלה. מדוע? כי הגרעין הראשון הגיע לכאן לפנינו. כל הבנות של הגרעין מצאו בנים. הם התחתנו ועזבו את הקיבוץ ולקחו איתן את הבנים... אז כשאנחנו באנו דבר ראשון אמרו לנו: "באתם שוב פעם לקחת את כל הבנים הטובים שלנו?" לא הבנתי מה רוצים מאתנו?! רק אחר כך הבנתי – ממש לא קבלו אותנו יפה.

בקיבוץ היו אז גם גרעין ז', שבאו אולי שבועיים לפנינו. הם היו חברה' מהארץ, אז לא כל כך היו זקוקים לנו.

אני באופן אישי, כמה שאני קיבוצניקית וידעתי כל מה שקורה בקיבוץ, אני לא שבלונה. אני לא מקבלת את הדברים כמו שהם. כשהאסיפה מחליטה – אז אין מה לעשות, אני מקיימת החלטות, אבל אני תמיד אומרת מה שאני חושבת. ולא כל כך אהבו את זה.

למשל בכל מיני דעות שהיו לי במחסן הבגדים...

אני נכנסתי לעבוד במחסן הבגדים, בתליה, בתיקון גרביים, ב"תיקון גדול". אני אתן לך דוגמא: כאן היו גם אחי וגיסתי. לה היו זוג גרביים לבנים – אחד לשבת. אחרי שהיא לבשה אותם, כבסה אותם, תלתה אותם על החבל, כשבאה לקחת אותם הם נעלמו – לא היו!

אז היא באה להגיד למחסנאית: "תשמעי, גנבו לי את הגרביים, אין לי גרביים לשבת!" אז המחסנאית שלנו אמרה: "גנבו לך? – גנבו לך. את לא תקבלי עוד זוג!" אני לא כל כך הבנתי בדיוק מה קורה, עדיין לא הבנתי כל כך טוב עברית, אבל כשגיסתי סיפרה לי את זה, אני אמרתי למחסנאית: "תשמעי, איך את יכולה לעשות דבר כזה? זאת לא אשמתה, לקחו לה את זה מהחבל, ואין לה גרביים לשבת! בשביל זה את לא תתני לה עוד זוג? הרי קיבוץ זה "כל אחד מקבל לפי צרכיו" – היא צריכה זוג גרביים לשבת! איך את לא נותנת לה? איפה העיקרון הזה?"

גיסתי קבלה עוד זוג גרביים.

אני לא יכולתי לראות כל מיני דברים כאלה ולשתוק. ללכת עם הראש בקיר, לא להתחשב, בלי הבנה, לא יכולתי!

אבל היו במשק גם דברים טובים שאהבתי אותם.

מתוך ראיון שנתנה אסתר לח'מית רפא, בעבודתה "על דעת המקום"

זה כבר פעמים מספר שאנשים טובים כותבים על הנעשה במשק ילדים (נכנס למילון הקיבוצי?) ולא בשורות טובות, אם נתנסח בעדינות. בכל כתבה אנו מתעדכנים איזו חיה לא צלחה את התכנסות "השבט" ונאלצה לכבות את לפיד האש. ראליטי במיטבו. הכתבה האחרונה סיפרה על הטבח של עשרות ארנבוניים, כנראה מעשה של כלב משועמם שחיפש לשחרר קצת אדרנלין על חשבון החיות המסכנות. אני אישית הייתי עד לכלב אחר שהחזיק תרנגולת בפיו ועשה 'אחורה פנה' ברגע שראה אותי.

מניסיוני, הקשר שיכול להיות לילדים עם בע"ח הוא כל כך חזק ורגשי עד שאובדן שכזה מוביל למועקה ותסכול. ראוי לו לקיבוץ שיקבל החלטה שהוא רואה את הדברים בחומרה, ובמקביל - יגבש תוכנית לשיקום פינת חמד זו. צריך לעזור לאלו שכבר מנסים לממש את הפוטנציאל החוויתי ובעל הערך החינוכי הגדול עבור הדור הצעיר.

ואם שאלתם את עצמכם מיהם השורדים, הרי שהסוסה רוסיננטה (סוסו של דון קישוט) שעדיין עומדת על רגליה בינות לעיזים, והארנב השחור המבוית שחי לו בנוף בית הכנסת - הם השורדים האחרונים... בתקווה לשמוע בשורות טובות על חברים חדשים שנולדו או הצטרפו למשק ילדים.

קובי אפרהם.